КАРПАТСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Силабус навчальної дисципліни

Сучасні підходи до методики навчання української літератури

1. Загальна інформація			
Спеціальність	А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)		
Спеціалізація	Українська мова і література		
Освітня програма	Середня освіта (українська мова і література)		
Рівень вищої освіти	*магістр*		
Мова навчання	українська		
Форма здобуття освіти	денна		
Статус навчальної дисципліни	*обов'язкова*		
Курс (рік навчання)	1		
Семестр	денна — 2		
Обсяг навчальної дисципліни	*денна — 3 кред. ECTS, 90 годин*		
Розподіл за видами занять та годинами навчання	**види**	денна форма	заочна форма
	лекції	24	—
	практичні заняття / семінарські заняття	24	—
	лабораторні заняття		—
	самостійна робота	42	—
Форма підсумкового контролю	*екзамен*		

Кафедра	Кафедра української літератури
Викладач (-і)	Мафтин Наталія Василівна
Контактний телефон викладача	+380 (99) 449 06 16
E-mail викладача	nataliia.maftyn@cnu.edu.ua
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/90fd1d470253c6ba7d7a
Консультації	Щотижня.

2. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є: Метою вивчення є формування у здобувачів освіти системи теоретичних знань і практичних умінь щодо сучасних методичних підходів до навчання української літератури, здатності проєктувати й реалізовувати ефективний, компетентнісний, особистісно орієнтований та інклюзивний освітній процес із використанням сучасних педагогічних і цифрових технологій. Цілі: ознайомлення із сучасними концепціями та тенденціями розвитку методики навчання української літератури; формування розуміння компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, текстоцентричного та культурологічного підходів до літературної освіти; оволодіння сучасними методами, прийомами та технологіями навчання української літератури; розвиток умінь аналізувати й інтерпретувати художній текст у процесі навчання; формування здатності проєктувати уроки та інші форми організації навчання української літератури відповідно до освітніх цілей і потреб здобувачів освіти; опанування способів організації читацької діяльності, дискусії, проєктної, дослідницької та творчої роботи учнів; формування навичок використання цифрових ресурсів, мультимедійних засобів та інструментів штучного інтелекту в літературній освіті; розвиток умінь здійснювати оцінювання навчальних результатів з української літератури та надавати ефективний зворотний зв'язок; формування здатності адаптувати методику навчання до різних освітніх потреб, зокрема в умовах інклюзивного освітнього середовища; розвиток професійної рефлексії та готовності до постійного оновлення власних методичних компетентностей.

3. Тематика навчальної дисципліни

Тема 1. Сучасна літературна освіта в 10–11 класах: концептуальні засади та виклики
Мета й завдання навчання української літератури в старшій школі. Особливості профільної середньої освіти. Компетентнісний підхід. Сучасний учень-читач. Роль учителя української літератури в старшій школі. Нормативна база

Тема 2. Зміст навчання української літератури в 10–11 класах: сучасні підходи до його структурування
Аналіз чинних модельних навчальних програм і навчально-методичного забезпечення. Принципи відбору художніх текстів. Канон і сучасна література. Національний та світовий контексти. Варіативність змісту літературної освіти. До проблеми інтегрованого курсу

Тема 3. Текстоцентричний підхід і стратегія глибокого читання в старшій школі Художній текст як основа літературної освіти. Close reading. Стратегії читацької діяльності. Аналіз та інтерпретація складних художніх текстів. Робота з підтекстом, символікою, наративом, інтертекстуальністю.
Тема 4. Сучасні стратегії аналізу та інтерпретації художнього твору в 10–11 класах Літературознавчий, культурологічний, герменевтичний, компаративний та рецептивний підходи. Аналіз ліричного, епічного та драматичного твору. Інтерпретаційні моделі. Робота з різними читацькими позиціями.
Тема 5. Компетентнісно орієнтоване навчання української літератури в старшій школі Предметна та ключові компетентності. Читацька компетентність. Компетентнісні завдання. Проблемні ситуації. Формування критичного й творчого мислення. Застосування літературних знань у життєвих та культурних контекстах.
Тема 6. Методика проблемного, проєктного та дослідницького навчання української літератури Проблемне навчання. Літературні дискусії та дебати. Проєктна діяльність. Міні-дослідження. Дослідницькі завдання для старшокласників. Учитель як модератор і консультант навчальної діяльності.
Тема 7. Інтермедіальність, компаративістика та міждисциплінарність у навчанні української літератури Взаємодія літератури з кіно, музикою, живописом, театром, цифровими медіа. Екранізація як об'єкт аналізу. Порівняння художніх творів різних культур. Інтертекстуальні та міжкультурні зв'язки.
Тема 8. Інклюзивна та особистісно орієнтована літературна освіта в 10–11 класах Урахування індивідуальних освітніх потреб. Диференціація та індивідуалізація. Адаптація завдань. Література як простір діалогу, емпатії та осмислення людського досвіду. Створення безпечного освітнього середовища.
Тема 9. Цифрова літературна освіта: медіа, цифрові ресурси та штучний інтелект Цифрові формати читання. Мультимедійні та інтерактивні ресурси. Буктрейлери, подкасти, цифрові проєкти. Генеративний ШІ в роботі учня та вчителя. Промптинг для літературної освіти. Академічна доброчесність і критичне використання ШІ.
Тема 10. Проєктування сучасного уроку української літератури в 10–11 класах Модслі сучасного уроку. Визначення результатів навчання. Проєктування етапів уроку. Добір текстів, методів і завдань. Конструювання проблемних запитань. Поєднання індивідуальної, парної та групової роботи. Методичний дизайн уроку.
Тема 11. Сучасна українська література та література XX–XXI століть у шкільному курсі Методичні підходи до вивчення модернізму, авангарду, шістдесятництва, постмодернізму та сучасної літератури. Робота з новітніми текстами. Література війни, пам'яті, ідентичності. Формування особистісного ставлення до прочитаного.

<table>
<tr><td colspan="3">Тема 12. Оцінювання результатів літературної освіти та професійна рефлексія вчителя
Формувальне й підсумкове оцінювання. Критерії оцінювання читацької та інтерпретаційної діяльності. Рубрики й чеклісти. Самооцінювання та взаємооцінювання. Зворотний зв'язок. Рефлексія та вдосконалення професійної методичної діяльності.</td></tr>
<tr><td colspan="3">4. Система оцінювання навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</td><td colspan="2">Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf). Кожен вид роботи оцінюється за 100-бальною шкалою. Отриманий бал в електронному журналі автоматично перераховується у підсумкову оцінку з урахуванням ваги цього виду роботи (множиться на відповідний ваговий коефіцієнт).</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Вага оцінювання форм поточного контролю</td><td>лекції</td><td></td></tr>
<tr><td>практичні / семінарські</td><td>30</td></tr>
<tr><td>лабораторні</td><td></td></tr>
<tr><td>індивідуальне завдання</td><td></td></tr>
<tr><td>колоквіум</td><td>10</td></tr>
<tr><td>самостійна робота</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Вага оцінювання форм підсумкового контролю</td><td>екзамен</td><td>50</td></tr>
</table>

5. Політика навчальної дисципліни
Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія зі здобувачами ґрунтуються на принципах академічної доброчесності відповідно до чинних нормативних документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника: • Кодекс академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2026/08/kodeks-akademichnoi-dobrochesnostii-karpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf) • Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-04-kodeksu-chesti-prykarpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf) • Положення про систему забезпечення академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf) • Положення про порядок розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, застосування заходів реагування та оскарження Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf) • Процедура забезпечення дотримання академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf) • Положення про політику відповідального використання технологій штучного інтелекту (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2025/09/25-022025-polozhennia-pro-polityku-vidpovidalnoho-vykorystannia-tekhnolohij-shi.pdf)
Відвідування занять. Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf).
Неформальна освіта. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf).
6. Рекомендована література
Основна література
Біличенко, О., & Семеног, О. (2026). Методика викладання літератури крізь призму академічної етики: італійський досвід та міжрегіональні практики. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти, (25), 5–20.

Мови і літератури. Методичні рекомендації для вчителів на 2026/27 рік. URL: https://osvita.ua/school/metod-rekom/97807/
Антофійчук А, Маркуляк Л. Ефективність інтегрованого навчання української мови та літератури в умовах воєнного стану. Актуальні питання в сучасній науці. №10 (28). 2024. С.553 – 570.
Маркуляк Лариса. Особливості вивчення індивідуального стилю письменника: шкільна парадигма. Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. Спільний українсько-румунський науковий журнал. Серія «Історичні та філологічні науки» Current issues of Social studies and History of Medicine/Joint Ukrainian-Romanian scientific journal. Series «Historical and philological sciences» Чернівці-Сучава: БДМУ. 2024.№1 (37). С.111 - 114.
Токмань Г. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. Київ: Міленіум, 2002. 317 с.
Яценко Т. О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга пол.. XX поч. XXI ст.): монографія. К.: Педагогічна думка. 2016. 360 с.
Додаткова література
—
Додаткові електронні ресурси
—

Детальна інформація щодо навчальної дисципліни висвітлена у робоча програма навчальної дисципліни https://cqa.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/149/2026/09/a4-op-so-ukr-mova-i-lit-mag-2026.pdf

Викладач **Мафтин Наталія Василівна**